

деякі інші. Проте процес відокремлення правоохоронних органів у спеціалізовані структури державного механізму в цей період ще не закінчився. Окремого наукового дослідження заслуговують організаційно-тактичні засоби розшуку козацької доби.

ЛІТЕРАТУРА

1. Маркушин А. Г. Оперативно-розыскная деятельность – необходимость и законность. –Н. Новгород: НЮИ МВД РФ, 1997 –219 с.

2. Водотика С.Г., Пашенко О.Ю. Історія правоохоронних органів Південної України в період існування Запорізької Січі // Вісник Запорізького юридичного інституту. -1999. -№ 1. –С.255-263.

3. Бандурка О.М. Оперативно-розшукова діяльність. Частина I: Підручник. –Харків: Вид-во Нац ун-ту внутр. справ, 2002. –336 с.

4. Бойко І. Й. Держава і право Гетьманщини: навчальний посібник для студентів вищих та середніх спеціальних юридичних навчальних закладів і факультетів. –Львів: Світ, 2000. –120 с.

5. Поярков О.В. Розшук злочинців: історія питання // Вісник Одеського інституту внутрішніх справ. –2001. -№ 2. –С.110-123.

6. Сідак В.С., Степанков В.С. З історії української розвідки та контррозвідки: (нариси). –К.: Ін-т СБ України, 1994 –402 с.

Надійшла до редколегії 17.03.2003

ПОГОРЕЦКИЙ Н.А. РОЗЫСК ВРЕМЕН КАЗАЧЕСТВА

На основании правовых документов времен казачества, архивных материалов и научных источников исследуется зарождение и функционирование розыскной деятельности в этот период, а также использованные ее результаты.

POGORETSKY N.A. SEARCH OF TIMES OF THE COSSACKS

On the basis of legislative acts of the period of Cossack epoch, archive materials and scientific sources researches the rousing and the functioning of the investigation in this period of using its results

С.В. СЛІНЬКО

канд. юрид. наук, доц.

Національний університет внутрішніх справ

УДК 343.123.1

РОЗВИТОК ФУНКЦІЙ ОРГАНУ ДІЗНАННЯ – ШЛЯХИ І ПЕРСПЕКТИВИ

Розглянуті історичні аспекти розвитку оперативно-розшукової діяльності органу дізнання; запропоновані деякі зміни до КПК України щодо його повноважень.

Боротьба зі злочинністю здійснюється правоохоронними органами з використанням усіх законних способів за допомогою врегульованих законом процесуальних методів. Ця боротьба має на меті, щоб кожна особа, яка скоїла злочин, була би притягнута до кримінальної відповідальності та справедливо покарана за протиправні дії, а відносно невинного було прийнято рішення про відмову в порушенні кримінальної справи.

Обов'язок боротьби із злочинністю покладений державою на правоохоронні органи, представником яких є органи дізнання. Держава визначила рівень і

коло повноважень у цій діяльності, що передбачає, як мінімум, дві складові – адміністративно-правову і кримінально-процесуальну. Органи дізнання наділені правом застосування і проведення оперативно-розшукової та пошукової діяльності. Але для посилення їх ролі необхідно переглянути деякі положення кримінальної політики, кримінального і кримінально-процесуального законодавства, причому цей перегляд повинен відбуватися з урахуванням деяких умов.

По-перше, ще не визначені чітко шляхи побудови правової держави. Сьогодні це поняття розуміється по-різному, хоча всі зміни, що відбуваються в законо-

давстві держави, пов'язуються саме з поліпшенням умов діяльності правоохоронних органів у процесі побудови правової держави.

По-друге, як і за будь-якого революційного процесу, у країні склалася ситуація, коли доводиться сполучати старе законодавство і знову прийняті закони. За такої ситуації справедливе використання двох шляхів: закони, що діяли раніше, або цілком замінюються, або у зв'язку із їх ефективністю в сучасних умовах, використовуються певний час далі.

По-третє, деполітизація кримінального законодавства відбувається на підґрунті старих соціалістичних настанов, не зміненої кардинально форми, що відбивається на всій системі державного устрою.

По-четверте, під час перебудови старих законодавчих і нормативних актів майже не враховується наявність кризи політичної системи, утрата довіри громадян до державних органів, різке падіння духовного, морального рівня людей, глибокий правовий нігілізм.

Проведені останніми роками дослідження показали, що всі правові науки, у тому числі й ті, що входять до системи наук, предметом яких є боротьба зі злочинністю, виконують у відповідній сфері життєдіяльності методологічну функцію [1, с.12]. Для забезпечення ефективності визначень означеної функції необхідно точно підходити до формування не лише законів, понять і категорій, але й інших компонентів, що в структурі теорії позначені відповідним методологічним навантаженням. При цьому варто підкреслити, що методологічні обов'язки різних компонентів неоднакові, бо сила регулятивного впливу залежить від різних чинників. Але головним серед них завжди є істинність і відображення правової реальності, у сфері якої здійснюється конкретна функція.

Розглядаючи питання, пов'язані з вивченням місця й ролі функцій органу дізнання в теорії кримінального процесу, необхідно, передусім, визначити теоретичні положення системи кримінальної юстиції, де одним із важливих питань залишається питання про вплив кримінальної політики на їхню діяльність.

Д.В. Гребельский, М.І. Сідоренко, В.П. Хомколов дійшли висновку, що оперативно-розшукова діяльність органу дізнання входить у кримінальну політику як її складова частина [2, с.43].

Зазначимо, що адміністративно-правова та оперативно-розшукова діяльність органу дізнання піддавалася дослідженню провідними вченими [3, с.8]. Крім того, науковці постійно аналізують повноваження органів дізнання, посадових осіб даних органів, висловлюючи припущення про розширення кола посадових осіб та установ, котрі б могли реалізувати повноваження органу дізнання. Такі припущення вже зараз підводять до думки, що закріплений перелік органів дізнання вимагає зміни, доповнення й розширення кола осіб і повноважень [4, с.8].

Яким чином та на яких етапах становлення держа-

вного апарату законодавець урегулював діяльність органу дізнання? Виходячи з яких можливостей, безпосередніх та опосередкованих завдань, що стоять перед органами державної влади, видозмінювалася кримінально-процесуальна функція органу дізнання? Ті чи інші апарати й посадові особи, що наділені сьогодні статусом органу дізнання, у різні періоди не лише виступали як представники державного апарату, що втілює в життя рішення про послідовне забезпечення державної чи громадської безпеки, але й самі були об'єктом застосування норм кримінально-процесуального права. Шляхом проб і помилок формувалася нинішня кримінально-процесуальна функція органу дізнання, хоча сьогодні не виникає сумнівів у доцільності його вдосконалювання.

До 1990 р. орган дізнання, за винятком міліції, був уповноважений виконувати наступні види кримінально-процесуальної діяльності:

- прийняття, попередньої перевірки заяв (повідомлень) про вчинені або що готуються, злочини, визначення їхньої підвідомчості;
- збирання фактичних, достатніх даних, що свідчать про вчинений (такий, що готується) злочин;
- провадження невідкладних слідчих дій, причому коло цих дій, було обмежено Кримінально-процесуальним кодексом;
- виконання вказівок слідчого щодо провадження оперативно-розшукових дій;
- виконання доручень слідчого про надання сприяння під час провадження слідчих дій.

За 1996-2002 роки у кримінально-процесуальний кодекс були внесені зміни, зокрема, визначені нові органи дізнання та їхні повноваження. Проте за всю історію кримінально-процесуальної діяльності органу дізнання не робилося спроб опрацювання концепції дізнання й органу дізнання, комплексного дослідження практики діяльності органів дізнання в кримінальному процесі не проводилося. Вчені аналізували кримінально-процесуальні питання відірвано від проблем адміністративно-правової та оперативно-розшукових діяльності органу дізнання, особливостей їх організаційно-структурної побудови. Більше того, усе коло викладених авторами суджень обмежувалося описом різних аспектів діяльності міліції, або окремих елементів їхньої правової та організаційної діяльності.

Визначаючи функцію органу дізнання в кримінальному процесі, можна з максимальною точністю вирішити питання про компетенцію та правовий статус органу дізнання, особи, що провадить дізнання, їх правових і процесуальних повноважень.

Наступний етап у визначенні функції органу дізнання означимо як розчленування її на підфункції. У літературі підфункцією (функцією) одні автори називають напрямком, інші – видом кримінально-процесуальної діяльності. Якщо розподіляти діяльність на види і за кваліфікаційну ознаку брати мету,

безпосередні завдання діяльності, то, називаючи види діяльності, тим самим ми будемо відокремлювати їхній напрямок. Таким чином, напрямок діяльності – підфункція (функція) завжди пов'язаний із видом діяльності. Не можна будь-який вид діяльності іменувати функцією (підфункцією) суб'єктів кримінального процесу. Тож, підфункціями органу дізнання визначається напрямок його процесуальної діяльності. Якщо під час визначення практичної діяльності органу дізнання який-небудь самостійний напрямок його повноважень опиниться поза межами процесуальної функції цього органу, це приведе до помилки в самій системі функцій органу дізнання. І навпаки, якщо якийсь вид підрозділів органу дізнання випадає з комплексу суб'єктів, призначених для реалізації кримінально-процесуальних напрямків його діяльності, це означає, що його слід віднести до органу дізнання. Дане висловлювання стосується ідеї сполучення органом дізнання адміністративно-правових, оперативнорозшукових, процесуальних функцій [5, с.33]. Наше завдання зводиться до аналізу й розгляду оперативнослідчих і процесуальних функцій органу дізнання. Право в цьому випадку є важливою умовою впорядкованості й організованості даних функцій і підфункцій. Уся діяльність органу дізнання ґрунтується на Законі України “Про оперативнорозшукову діяльність”, кримінально-процесуальному законодавстві. Окремі види кримінально-процесуальної діяльності органу дізнання розрізняються за своїми напрямками, цілями, формами, що складаються навколо учасників кримінально-процесуального судочинства. Дане поняття є частковим стосовно кримінального процесу і пов'язане зі здійсненням його завдань [6, с.35].

Кримінально-процесуальні функції органу дізнання – це напрямок його діяльності в досудових стадіях кримінального процесу. Дана діяльність складається з різних за своїм змістом і характером частин і видів. Кожна дія органу дізнання може бути розподілена на окремі напрямки, що містять конкретне рішення, об'єднані однією метою та мають сукупність дій і керуються своїми повноваженнями. Дані (часткові) напрямки діяльності органу дізнання – його підфункції

Питання про кількість функцій органу дізнання залишається суперечливим.

Одні вчені вказують одну його функцію, пов'язану із вирішенням кримінальної справи [7, с.85], інші говорять про декілька функцій кожного із суб'єктів кримінально-процесуальної діяльності органу дізнання. Дані функції є визначеними напрямками діяльності суб'єктів, що розрізняються за своїми найближчими цілями [8, с.188].

Детально розглядаючи ці позиції, можна сказати, що те й інше – два боки однієї медалі. Дані положення у принципі однакові за своїм процесуальним статусом і не суперечать одне одному. При цьому кількість

кримінально-процесуальних функцій, як і їх елементів-підфункцій, слід визначати виходячи з реальної наявності в його змісті найважливіших видів кримінально-процесуальної діяльності, що різні за юридичною спрямованістю та мають досить чіткі межі.

Характеризуючи кримінально-процесуальну функцію органу дізнання, важливо відзначити притаманну йому загальну функцію, яка спрямована на реалізацію завдань кримінального процесу, що випливають із положення ст.2 КПК України, – швидке і повне розкриття злочинів, викриття винних і забезпечення правильного застосування закону для того, щоб кожен, хто вчинив злочин, був покараний і жоден невинний не був притягнутий до кримінальної відповідальності.

Кримінально-процесуальна функція органу дізнання характеризується її дійсним змістом, який передбачає спрямованість на вирішення завдань кримінального судочинства, а також потребами державної, суспільної й особистої безпеки суб'єктів. Вона використовується як засіб підтримання цієї безпеки на належному рівні, і лише на основі цих позицій необхідно характеризувати функції органу дізнання.

Наступний етап визначення функції органу дізнання – виокремлення її елементів – вже згадуваних підфункцій. Увесь сенс поділу правової основи органу дізнання на підфункції полягає у виявленні й розкритті всіх зумовлених призначенням напрямків його процесуальної діяльності. Якщо ж у визначенні окремого виду з'явиться новий зміст практичної діяльності, то напрямок даної діяльності виявиться за межами процесуальних функцій. Це свідчить про правову помилку в самій системі підфункцій конкретного типу органу дізнання. І навпаки, якщо якийсь підрозділ, посадова особа органу дізнання, що володіє державновладними, розпорядчими повноваженнями, здійснюючи повноваження в кримінально-процесуальному напрямку, перестають бути суб'єктом кримінального процесу і не реалізують відповідних прав, то це означає, що функціями органу дізнання вони не володіють, тобто їх не слід зараховувати до цієї категорії [9, с.98].

Розглядаючи функції кримінального процесу, необхідно, насамперед, зупинитися на функціях обвинувачення й захисту, як поняттях, що взаємозумовлені.

Функція захисту, як і функція обвинувачення, входить до повноважень органу дізнання. Розглядаючи погляди щодо цього, необхідно зупинитися на думці, яку висловив В.М. Савицький: “Від чого ж захищається обвинувачуваний, якщо на попередньому слідстві немає функцій обвинувачення? Невже від усебічного, повного й об'єктивного дослідження обставин справи? Зрозуміло, що не від цього. Здається, що захисник, обвинувачуваний (підозрюваний) намагається застосувати всі міри, щоб більш повно, усебічно, об'єктивно провадилося розслідування. Уже якщо обвинувачуваний (підозрюваний) і захищається, то не

від імені слідчого, що провадить дізнання, а від тих сформованих незалежно від нього, також як, утім, і від слідчого, обставин, що у своїй сукупності призвели до того, що має місце підстава притягнення його як обвинувачуваного (затримки особи, чи обрання щодо неї запобіжного заходу)" [10, с. 37-39].

Якщо виходити з добропорядності органів досудового слідства, а тільки про функції таких суб'єктів може вестися наукова дискусія, то втрачає сенс розмова про захист від цих органів. Звичайно, не можна зовсім виключити можливість перевищення своїх повноважень суб'єктом кримінального процесу. Цілком можливо припустити ситуацію, коли захисник, щоб дійти до істини, засумнівається в об'єктивності слідчого. Це тільки виключення з правила. Говорити про функцію слідчого як про функцію обвинувачення, так само як і захисту, значить аналізувати діяльність зацікавленої у справі особи.

Напрошується висновок, що функції захисту й обвинувачення немає ні в слідчого, ні в органу дізнання. Слідчий, проводячи розслідування кримінальної справи, а орган дізнання, здійснюючи сприяння у встановленні істини, уживають заходів до визначення обставин вчиненого діяння, що не пов'язане із функцією обвинувачення чи захисту. Дії слідчого й органу дізнання спрямовані на опрацювання зібраних матеріалів, їх розв'язання як підстави для порушення кримінальної справи.

Таким чином, незважаючи на ту роль, що її відіграла в розвитку всієї теорії функція, концепція трьох основних функцій – обвинувачення, захисту і вирішення справи, – не може бути поширена на діяльність органів дізнання. Вона залишає поза межами кримінально-процесуальних функцій органів дізнання реалізацію важливих, покладених на них обов'язків, що в цілому і характеризують призначення в кримінальному процесі розглянутих установ. Розглядаючи функцію розв'язання матеріалів слідства, необхідно звернути увагу на питання, як дана функція реалізується органом дізнання, особою, що провадить дізнання, виходячи із правовідносин, котрі складаються між суб'єктами кримінально-процесуальної діяльності.

О.П. Рижаків вважає, що орган дізнання, що притягає винну особу до кримінальної відповідальності, має забезпечувальну функцію.

Щоб визначити і розкрити сутність даного поняття, висловити думку про згоду чи незгоду, необхідно розглянути дану функцію як напрямок діяльності органу дізнання.

В.О. Михайлов, пише, що основне призначення органу дізнання – активна й ефективна участь у боротьбі зі злочинністю в досудовій стадії кримінального процесу, збір матеріалів із підготовки й ухвалення процесуального рішення.

Погоджуючись із висловленнями з цього, ми не вдаємося в суперечку, тому що будь-який суб'єкт

кримінально-процесуальної діяльності або посадова особа, яка здійснює кримінально-процесуальний розгляд, займається фіксацією фактичних даних, отриманих у ході встановлення істини, і намагається забезпечити справедливе залучення винного до кримінальної відповідальності та виконати забезпечувальну функцію. Однак мета останньої – це загальне попередження злочинів і вирішення матеріалів слідства, зібраних у ході провадження перевірки і первісних слідчих дій, необхідних для порушення кримінальної справи. Дана мета явно не відповідає органу дізнання за масштабом.

Кримінально-процесуальні функції органів дізнання, так само, як їх зміст, до кінця не досліджені в кримінальному процесі. Проблемі кримінально-процесуальних функцій органу дізнання не присвячено жодного дослідження. Однак наука кримінального процесу постійно приділяє увагу функції органів досудового розслідування, конкретно слідчому. Діяльність органу дізнання в ході провадження розслідування за кримінальною справою нерозривно пов'язана з повноваженнями слідчого при здійсненні їм кримінально-процесуальних функцій.

Спробуємо сформулювати елементи, з яких складаються кримінально-процесуальні функції слідчого, і на їх основі визначимо функції, притаманні лише органу дізнання.

Дані суб'єкти кримінального процесу, звичайно, відрізняються одне від одного своїм кримінально-процесуальним статусом і своєю роллю у процесі. У той же час вони нерідко займаються дуже подібною за своїм змістом діяльністю, а іноді їхні правові дії абсолютно тотожні. Наприклад, орган дізнання і слідчий порушують кримінальну справу, проводять невідкладні слідчі дії із закріплення слідів злочину і затримання особи, що вчинила злочинне діяння, а також комплекс заходів щодо запобігання злочинним наслідкам. У випадку встановлення обставин, пов'язаних із виключенням провадження за кримінальною справою, орган дізнання і слідчий уживають заходів до припинення кримінально-процесуальної діяльності. Отже, орган дізнання і слідчий виконують одну й ту саму кримінально-процесуальну функцію.

Підставою для відкриття провадження за кримінальною справою є склад злочину або його ознаки.

У теорії кримінально-процесуальних функцій органу дізнання досліджує обставини справи. Аналізуючи повноваження органу дізнання під час виконання ним даної функції, визначимо межі функції.

На практиці орган дізнання, досліджуючи обставини події, як правило, займається збором, фіксацією, аналізом зібраних матеріалів. Заперечувати наявність в органу дізнання функції перевірки, дослідження матеріалів події, як напрямок кримінально-процесуальної діяльності не можна. При дослідженні даної функції органу дізнання необхідно співвіднести

її з визначенням дослідження обставин події. При цьому необхідно бути обережним у визначенні даної функції органу дізнання, тому що знак рівності між функцією слідчого й органу дізнання приведе до неправильного висновку про те, що орган дізнання, здійснюючи первісні слідчі дії та маючи повноваження відповідно до ст.104 УПК України, являє собою різновид органів попереднього слідства.

Виходячи з даного аналізу, доцільно змінити положення ст.104 КПК України, щоб привести його у відповідність до функціональних визначень повноважень органу дізнання.

Сутність даного визначення полягає в тому, що орган дізнання, у межах своїх повноважень і компетенції, під час здійснення первісних слідчих дій сприяє слідчому шляхом пошуку й фіксації фактичних даних про протиправну діяльність окремих осіб, з метою припинення правопорушень і в інтересах кримінального судочинства. Матеріали, зібрані в результаті дослідження події, орган дізнання своєю постановою передає слідчому, відповідно до ст.130 КПК України, що, відповідно до ст.100 КПК України, доводить до відома прокурора, котрий здійснює контроль і нагляд за діяльністю органу дізнання.

Якщо ж у матеріалах недостатньо фактичних даних для ствердження про винність особи чи за наявності обставин, котрі виключають провадження у справі, попри те, що існує привід для порушення кримінальної справи, підстав для ухвалення рішення про це немає, тож, орган дізнання складає постанову про відмову в порушенні кримінальної справи. Таким чином, орган дізнання має функцію доведення за матеріалами кримінальної справи.

В.Г. Дасв, Р.Д. Рахуню стверджують, що доведення – це осереддя процесу, котре пронизує діяльність усіх його учасників [11, с.37]. Органи дізнання займаються виявленням, закріпленням доказів. Однак процес доведення містить у собі й інші елементи, наприклад, фактичні дані, отримані в результаті проведення оперативно-розшукової діяльності, збору інформації, допустимість даної інформації та можливість використання її як доказів, оцінка отриманих фактичних даних, з погляду доведення. Встановлення істини у справі, збір доказів і закріплення їх – це підфункція органу дізнання, причому останньою може бути визнана лише її первісна доказова частина.

Цю частину підфункції органу дізнання можна було би визначити як правозастосовчу діяльність органу дізнання, пов'язану з прийняттям, розглядом, вирішенням заяв (повідомлень) про вчинені (що готуються) злочини, провадженням невідкладних слідчих дій із метою забезпечення всебічного, повного, об'єктивного вирішення матеріалів кримінальної справи і дальшого розслідування злочинів. Ця діяльність органу дізнання охоплює момент зменшення проміжку часу між виникненням кримінально-

правових наслідків для особи, що його вчинила, а також виникненням, початком і реалізацією кримінально-правових відносин. У цьому зв'язку необхідно з'ясувати, чи повинні органи дізнання в ході з'ясування обставин, визначення складу злочину і під час розслідування кримінальної справи провадити слідчі дії, пов'язані з установами і закріпленням доказів. Тобто, здійснювати, нехай не функцію, а хоча б підфункцію доведення

Органи дізнання займаються виявленням, закріпленням, збиранням доказів. Однак процес доведення містить у собі й інші елементи – процесуальне оформлення зібраних доказів та їх оцінювання, бо без процесуального закріплення доказів немає доведення в карно-процесуальному розумінні. Виявлення, пошук, закріплення і збирання лише забезпечують вирішення завдань, що стоять перед доведенням, забезпечують повне, всебічне й об'єктивне розслідування злочину. Тобто, не можна говорити, що органу дізнання властива функція доведення - збір матеріалів лише прискорює процес доведення, покладений карним процесом на слідчого.

З наведених міркувань випливає ще один суттєвий висновок. Органами досудового слідства є лише слідчі. Тільки їм притаманна функція дослідження обставин справи (розслідування), що є їх призначенням в карному судочинстві. Інша справа, що вони повинні, чи можуть, поділитися на органи попереднього слідства і слідчих, які здійснюють у повному обсязі усі інші (чи кожен окремо) форми попереднього розслідування. Органи дізнання, виходячи з їхньої основної функції і знову ж із притаманного їм кримінально-процесуального призначення, – це не різновид органів попереднього слідства, а самостійний державний орган, що здійснює карний процес і забезпечує попереднє розслідування.

Саме ця обставина привела В.О. Михайлова до твердження, що розслідування злочинів є основною функцією органу дізнання [12, с.38] Проте і далі йому у тій же роботі довелося констатувати, що розбіжність у процесуальному становищі слідчого і дізнавача практично виражається в тому, що перший – це особа, повною мірою відповідальна за справу, а другий – лише допоміжний суб'єкт карного судочинства, покликаний виконувати невідкладні слідчі дії.

На питання, чи властива підфункція “дослідження обставин події” органам дізнання стосовно до перелічених видів діяльності, можна відповісти, лише виходячи із основних завдань аналізованих установ і посадових осіб. Робити висновок, ґрунтуючись тільки на загальних завданнях карного процесу, уявляється проблематичним.

Стрижневим, незмінним у цьому питанні повинне бути те, яким чином відбивається на вирішенні адміністративно-правових завдань органу дізнання наділення його правом розслідування в повному обсязі.

При цьому все рівно, про який вид розслідування в повному обсязі йдеться - дізнання в порядку ст.104 УПК України, встановлення всіх обставин за кримінальною справою відповідно до ст.64 КПК України, під час досудової підготовки матеріалів у протокольніх формі чи про якийсь інший його вид. Якщо вочевидь помітний позитивний вплив, то в органів дізнання, хоча й лише в частині справ, є обов'язок (призначення) дослідження обставин події, при негативному впливі цей напрямок діяльності суперечить їхньому призначенню, а значить, в ідеалі такої функції нема.

Здається, що кримінально-процесуальний напрямок діяльності органів дізнання не повинен містити в собі жодного з видів повного розслідування злочинів, штучність покладання таких обов'язків на орган дізнання підтверджена практикою. По-перше, органи дізнання, де немає звільнених від адміністративно-правових і оперативно-слідчих заходів співробітників, проводять розслідування в повному обсязі з направленням матеріалів кримінальної справи до суду, незважаючи на надання даної компетенції слідчому. По-друге, дізнанням у повному обсязі займаються дізнавачі, функції яких відмінні від функцій будь-якого іншого співробітника органу дізнання.

Саме таке становище із кримінально-процесуальною практикою органу дізнання привело до того, що окремі вчені пропонують покласти відповідні повноваження не лише на орган дізнання, а на всю міліцію. Якщо це відбудеться, то неминуче злиття оперативних повноважень органу дізнання і провадження слідчих дій. В остаточному підсумку це призведе до найгірших порушень кримінального процесу. А виходячи з практики роботи міліції України, можна зробити висновок, що функції органу дізнання суворо визначені під час збирання, перевірки первинних матеріалів, складання постанови про передачу матеріалів для розслідування кримінальної справи слідчому. Дане розмежування чітко регламентоване кримінально-процесуальним законом, Законом України "Про оперативно-розшукову діяльність".

Сутність даної статті полягає в тому, що кримінально-процесуальним законом не чітко врегульовані окремі повноваження органу дізнання при порушенні кримінальної справи, провадження дізнання чи досудового слідства по тяжким та не тяжким злочинам.

Окремі повноваження органу дізнання переплітаються між слідчими та оперативно-розшуковими діями, що незабаром приводить до порушень чинного законодавства.

Таким чином, задача полягає в встановленні меж між слідчими та оперативно-розшуковими діями у кримінальному процесі, чітко позначити їх і процесуально закріпити як у діючому КПК України, так і у наступному проекті КПК. Основні положення даної статті можуть бути прийняті при розробці КПК України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Зеленецкий В.С. Методологические основы борьбы с преступностью. - Харьков, 1989. - 237 с.
2. Хомколов В.П. Организация управления оперативно-розыскной деятельностью. - М., 1999 - 210 с.
3. Иванов В.А. Дознание в советском уголовном процессе. - Л., 1966. - 137 с.
4. Рыжаков А.П. Органы дознания в уголовном процессе. - М., 1999. - 298 с.
5. Горбачов О.В. Кримінально-процесуальне доказування та оперативно-розшукова діяльність. - Х., 1996. - 210 с.
6. Ларин А.М. Расследование по уголовному делу - уголовно процессуальные функции. - М., 1986. - 275 с.
7. Гуляев А.П. Следователь в уголовном процессе. - М., 1981. - 187 с.
8. Строгович М.С. Курс советского уголовного процесса. - М., 1968. - Т.1. - 360 с.
9. Козлов Ю.М., Фролов Е.С. Научная организация управления и право. - М., 1986. - 233 с.
10. Савицкий В.М. Очерк теории прокурорского надзора в уголовном судопроизводстве. - М., 1975. - 210 с.
11. Рахунов Р.Д. Участники уголовно-процессуальных действий. - М., 1961. - 187 с.
12. Михайлов В.А., Солонченко Е.Г. Уголовно-процесуальна діяльність Федеральних органів нашої поліції Росії. - М., 1994. 298 с

Надійшла до редколегії 04.03.2003

СЛИНЬКО С.В. РАЗВИТИЕ ФУНКЦИЙ ОРГАНА ДОЗНАНИЯ - ПУТИ И ПЕРСПЕКТИВЫ

Рассмотрены исторические аспекты развития оперативно-розыскной деятельности органа дознания; предложены некоторые изменения в УПК Украины относительно его полномочий.

SLIN'KO S.V. DEVELOPMENT OF FUNCTIONS OF AGENCY IN CHARGE OF PRELIMINARY INVESTIGATION - PATH AND OUTLOOK

The historical aspects of development of operative-search activity of agency in charge of preliminary investigation are reviewed; some changes in criminal-procedure code of Ukraine concerning its authorities are offered.